

Hillerød Forsyning
Ægirsvej 4
3400 Hillerød
Att: Preben Bock

Dispensation til at hæve vandstanden i beskyttet mose

By og Miljø

Ejendommene matr. nr. 12b, 14c, 14f, 16a og 15a, Herlev By, Nr. Herlev

30. januar 2016

Ejerforhold

Matr. nr. 12b, Herlev By, Nr. Herlev ejes af Connie von Hauen Jeppesen og Henning Schultz von Hauen, Attemosevej 4, 3400 Hillerød.
Matr. nr. 14c, 14f og 16a, Herlev By, Nr. Herlev ejes af Egehøjgaard aps, Hanebjergvej 4, 3400 Hillerød.
Matr. nr. 15a, Herlev By, Nr. Herlev ejes af Christian Klüwer-Johansen, Hanebjergvej 2, 3400 Hillerød.

Hillerød Kommune
Trollesmindealle 27
3400 Hillerød

Tlf. 7232 2184
Fax 7232 3213
krso@hillerod.dk
www.hillerod.dk

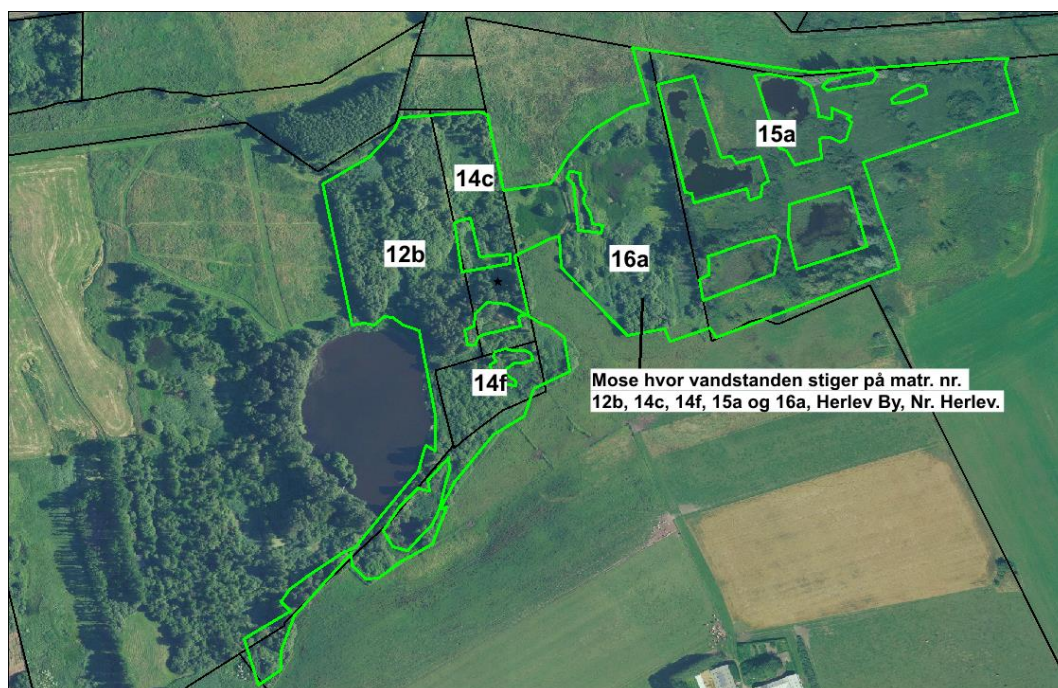
Afgørelse

I får hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at hæve sommervandstanden i en beskyttet mose med 10 – 21 cm.

Sag 219-2016-67707
92474

Dispensationen er meddelt i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3. Beliggenheden fremgår af figur 1.

Det er en forudsætning, at det ansøgte udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet. Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. Hvis dispensationen ikke udnyttes inden 3 år, bortfalder den, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Figur 1 viser beliggenheden af mosen

Partshøring

Ansøgningen har været sendt i partshøring til ejerne af ejedommene, samt til organisationer som er klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven

En ejer har bemærket, at den mindskede afvandingsdybde vil begrænse færdsel med maskiner og dermed begrænse arealanvendelsen og at erstatning herfor skal være afklaret inden dispensationen meddeles.

Hillerød Kommune har på et møde med ejeren meddelt, at de nævnte forhold ikke varetages i vurderingen af ansøgningen i forhold til naturbeskyttelseslovens § 3, men at bl.a. spørgsmålet om erstatning som følge af eventuel begrænset arealanvendelse er et forhold der varetages i forbindelse med den efterfølgende godkendelse af reguleringen af Havelse Å efter vandløbsloven.

Hillerød Kommune har ikke modtaget yderligere bemærkninger til det ansøgte.

Begrundelse for afgørelsen

Mosen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper. Det betyder, at der ikke må foretages ændringer i mosens tilstand, og derfor kræver det ansøgte en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelserne.

Naturbeskyttelseslovens § 3 har til formål at beskytte udvalgte naturtyper, i dette tilfælde mose, fordi den er af afgørende betydning for den biologiske mangfoldighed og for den landskabelige variation.

Ved afgørelsen er der lagt vægt på, at projektet med opførelse af et nyt centralrenseanlæg på Solrødgård tilgodeser samfundsmæssige hensyn. Med en regulering af Havelse Å er der samlet set valgt en løsning der tilgodeser flere hensyn.

I afgørelsen er der desuden lagt vægt på at det vurderes, at den øgede sommervandstand i Attemosen potentielt har en positiv effekt på en række enge og mose med lavere naturkvalitet. Der lægges desuden vægt på, at der som følge af reguleringen kan opstå nye våde naturområder. Det vurderes, at der potentielt kan opstå op til 12 ha ny våd natur som følge af reguleringen.

Sagsfremstilling

Det er besluttet at etablere et nyt renseanlæg på Solrødgård, syd for Hillerød (Hillerød Central Renseanlæg, HCR). Renseanlægget etableres som en del, af det samlede Solrødgård Klima & Miljøpark.

Hillerød Forsyning ønsker at lede gennemsnitligt 111 l/s rensed spildevand, fra HCR, og over i den allerede eksisterende vandføring i Havelse Å. Udledningspunktet er beliggende, i den øvre del af Havelse Å systemet. Udledningen fra renseanlægget er blevet vurderet til, at ville medføre en vandspejlsstigning i Havelse Å, og afledt heraf en ændret afvanding af de å-nære arealer langs vandløbet.

For at afværge de heraf afledte negative konsekvenser, for Havelse Å's bredejere, har Hillerød Byråd i forbindelse med godkendelsen af kommuneplantillægget, pålagt Hillerød Forsyning at undersøge muligheden for

at gennemføre en regulerings sag for Havelse Å.

Hillerød Byråd har d. 31. august 2016 besluttet at fremme ansøgning fra Hillerød Forsyning om regulering af Havelse Å. Det vurderes at den ansøgte regulering af Havelse Å, med de foreslåede afværgeforanstaltninger, kan gennemføres uden at medføre væsentlige negative konsekvenser for naturforholdene i Havelse Å og tilknyttede våde naturtyper.

Reguleringen af Havelse Å forudsætter godkendelse efter vandløbsloven, som først kan gennemføres når tilladelser efter anden lovgivning, herunder naturbeskyttelsesloven, er givet. Udledningen af det rensede spildevand til Havelse Å reguleres i en særskilt tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven.

Du kan læse mere om projektet her: <https://www.hillerod.dk/havelse%C3%A5>

Eksisterende forhold

Mosen er undersøgt af Orbicon i sommeren 2014.

Det naturbeskyttede moseområde har et samlet areal på hele 91.000 m², og udgør den centrale del af Attemosen. Grundet mosens store udstrækning, varierer både jordbunden, fugtigheden m.m. og sammenholdt med, at der er flere ejere med forskellig driftstraditioner på deres arealer, er naturværdien af det beskyttede moseområde meget varieret.

Der forekommer således tørre arealer – specielt i den østligste del - hvor floraen er uinteressant og domineres af høje græsser og næringsstofskrævende urter og der forekommer arealer som er helt tilvokset med pilekrat, dunbirk og rødæl (sydlige centrale del). Desuden er der arealer med spredte forekomster af den invasive art Kæmpe-Bjørneklo (specielt den vestligste del).

Der findes dog også mange partier med våd lysåben jordbund (specielt i den centrale del) med en meget værdifuld flora med arter som maj-gøgeurt, trævlekrone, bukkeblad, gul iris, krybende baldrian, kær-fladstjerne, kær-snerre mfl. Generelt fordeler floraen på lokaliteten sig dog med den mest interessante og værdifulde flora på de vådeste arealer. I mosen er der desuden flere mindre vandhuller (gamle tørvegrave) med flere spændende plantearter som fx billebo-klaseskærm, samt en større sø.

Forventet påvirkning af mosen

Gennemførelse af reguleringen af Havelse Å som ansøgt vil betyde, at afvandingsdybden vil mindskes mellem 10 og 21 cm ved sommermiddelvandsstand (dvs. at grundvandsstanden stiger 10 – 21 cm om sommeren). Den ændrede afvandingsdybde vil påvirke hele mosearealet.

Konsekvenserne af den øgede grundvandsstand vil, ligesom de eksisterende naturforhold, variere meget. I de tørreste dele af mosen, som domineres af en ensartet højt voksende næringsstofskrævende flora, vil den formindskede afvandingsdybde fremme en mere artsrig og naturtypekarakteristisk moseflora.

Omvendt vil formindskelsen af afvandingsdybden betyde, at der evt. vil forekomme frit vandspejl på de laveste partier af mosen – som samtidig er de mest artsrige områder. Vegetationen her vil formentlig drukne – herunder maj-gøgeurterne, medmindre disse er i stand til at kolonisere mere højtliggende partier i mosen, som fremadrettet vil blive vådere.

Vedr. beskyttede søer

I den østlige del af moseområdet ligger flere gamle tørvegrave med permanent vandspejl. Desuden ligger der en større sø umiddelbart vest for mosen. Disse søer er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper. På baggrund af besigtigelsen vurderes det, at den øgede grundvandsstand ikke vil medføre en ændring af tilstanden af de beskyttede søer, herunder at søernes udbredelse ikke vil ændres væsentligt, samt at udbredelsen af søernes rørsump ikke vil forskydes i væsentlig grad.

Internationale naturbeskyttelsesinteresser

I EF-habitatdirektivets bilag IVa er listet en række arter af vilde dyr, hvis levesteder skal beskyttes mod beskadigelse eller ødelæggelse. Beskyttelsen af dyrene omfatter både ynglesteder, rastesteder, fødesøgningssteder, overvintringssteder m.m.

I EF-habitatdirektivets bilag IVb er listet en række arter af vilde planter, som ikke må ødelægges. Et forbud mod ødelæggelse af planterne, betyder efter Naturstyrelsens vurdering, at såvel planterne som planternes voksesteder skal beskyttes.

Levestederne og voksestederne skal beskyttes, uanset om de ligger inde i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder eller andre beskyttede områder.

Der er ikke konstateret bilag IV-arter i mosen, men det kan ikke udelukkes, at spidssnudet frø anvender mosen som rasteområde og/eller yngler i nogle af vandhullerne. Det vurderes, at vandstandsstigningen ikke vil medføre en negativ påvirkning af en eventuel bestand af spidssnudet frø, da der i mindst samme omfang som nu vil være våde naturtyper som kan udgøre fødesøgningssteder. Desuden vurderes det, at vandhullerne i området ikke vil blive påvirket væsentligt.

Forhold til Natura2000-område Roskilde Fjord

Ca. 17 km nedstrøms udmunder Havelse Å i Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Hillerød Kommune vurderer, at en vandstandshævning det pågældende sted, ikke vil have en direkte eller indirekte betydning for Natura2000-områdets bevaringsmålsætninger.

Lovgrundlag

Naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 65, stk. 3.

Klagevejledning

Afgørelsen kan efter § 78, stk. 1. i naturbeskyttelsesloven påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- ansøgeren
- ejeren af den ejendom som afgørelse vedrører
- offentlige myndigheder
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, som har

beskyttelse af natur og miljø eller rekreative interesser som formål.

Hvis I ønsker at klage over denne afgørelse, kan I klage til Natur- og Miljøklagenævnet. I klager via Klageportalen, som I finder et link til på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

I logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom I plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Når du har tastet klagen ind i Klageportalen, bliver du bedt om betaling af gebyr med betalingskort. Klagen bliver først sendt videre, når gebyret er betalt, og du har endeligt godkendt klagen.

Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist, afvises klagen fra behandling. Gebyret tilbagebetales, hvis der gives helt eller delvis medhold i klagen. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelse af klagen. Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra modtagelsen af dette brev jf. naturbeskyttelseslovens § 88

Med venlig hilsen

Kristian Søgaard
Biolog

Kopi til:

- Connie von Hauen Jeppesen og Henning Schultz von Hauen, Attemosevej 4, 3400 Hillerød.
- Egehøjgaard Aps., Hanebjergvej 4, 3400 Hillerød.
- Christian Klüwer-Johansen, Hanebjergvej 2, 3400 Hillerød.
- Dansk Botanisk Forening v/Per Hartvig, Botanisk Museum, Gothersgade 130, 1123 København K; perh@snm.ku.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnhillerod-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Hillerød Afdeling; hillerod@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Hovedafdelingen, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Hillerød lokalafdeling, att. Stig Englund, Bolandsvang 17, 3400 Hillerød, hillerod@dof.dk
- Kulturarvsstyrelsen, H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V; post@kulturarv.dk
- Folkemuseet, Frederiksgade 11, 3400 Hillerød, post@museumns.dk og lsj@museumns.dk